



INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANIGA ZAMONAVIY INTERAKTIV O‘YINLARNI QO‘LLASH

Panjiyev Elniyoz Abdulqosim o‘g‘li

*Surxondaryo viloyati Muzrabot tumani Politexnikumi
informatika va axborot texnologiyalari fani o‘qituvchisi*

Annotasiya. Ushbu maqolada Informatika va axborot texnologiyalari faniga zamonaviy interaktiv o‘yinlarni qo‘llashda Wordwall.net, LearningApps.org platformalaridan foydalanish o‘quvchilarning bilimini mustahkamlash, o‘rganish jarayonini qiziqarli va samarali qilish maqsadida interaktiv o‘yinga asoslangan metodlarni qo‘llashni o‘z ichiga oladi. Wordwall.net va LearningApps.org platformalari o‘qituvchilarga informatika va axborot texnologiyalari fanidagi murakkab tushunchalarni o‘quvchilarga qiziqarli va oson shaklda yetkazish uchun mos keladi.

Wordwall.net platformasi vizual va interaktiv mashqlar yaratish imkonini beradi, bunda o‘quvchilarni motivatsiya qilish va darsga bo‘lgan qiziqishini oshirish mumkin. Bu platforma turli xil o‘yin va mashqlarni, jumladan, viktorinalar, so‘rovnomalar va pazzllar kabi o‘quvchilarga o‘rganish jarayonida faol ishtirok etish imkonini taqdim etadi.

Ushbu platformalardan foydalanish informatika va axborot texnologiyalari darslarida o‘quvchilarning faolligini oshiradi, ularning motivatsiyasini yuksaltiradi va bilim darajasini yanada mustahkamlashga yordam beradi.

Kalit so‘z va iboralar: interaktiv o‘yinlar, Wordwall.net, LearningApps.org, Axborot texnologiyalari, Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, Viktorina va testlar, Pedagogik samaradorlik



Kirish

Informatika va axborot texnologiyalari faniga zamonaviy interaktiv o'yinlarni qo'llash mavzusi zamonaviy ta'lim jarayonida interaktiv o'yinlarning ahamiyatini va samaradorligini ko'rsatadi. Informatika va axborot texnologiyalari darslarida o'quvchilarni motivatsiya qilish, ularning bilim olish jarayonini jonlantirish va mustahkamlash uchun interaktiv o'yinlardan foydalanish o'ta samarali natijalarga olib keladi.

Zamonaviy interaktiv o'yinlarning ahamiyati. Informatika va axborot texnologiyalari fanida o'quvchilarga murakkab mavzularni o'rgatish, masalan, dasturlash, tarmoqlar, ma'lumotlar bazalari, algoritmlar va boshqa mavzularni qiziqarli va o'zlashtirishni osonlashtirish uchun interaktiv o'yinga asoslangan yondashuvlar qo'llaniladi. Bu o'yinlar o'quvchilarni darsga jalb qilish, bilimlarini sinash va rivojlantirishda samarali vosita bo'ladi.

Interaktiv o'yinlar orqali o'rgatishning foydalari:

- Motivatsiya oshadi. O'quvchilarga interaktiv o'yinda qatnashish, ball to'plash, yutuqlarga erishish kabi elementlar qo'shish orqali ularning darsga bo'lgan qiziqishini oshirish mumkin.
- Faol ishtirok. O'yinlar orqali o'quvchilar nafaqat passiv ravishda ma'lumotni qabul qilishadi, balki amaliy faoliyatda ishtirok etib, bilimlarni mustahkamlashadi.
- Ko'p o'yinlarda guruhlar bilan ishlash va hamkorlik qilish talab etiladi, bu esa o'quvchilarni bir-biriga yordam berishga, fikr almashishga undaydi.
- Muammolarni hal qilish ko'nikmalari. Dasturlash va algoritmlarni o'rganishda interaktiv o'yinlar orqali muammolarni hal qilish va mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin.

Interaktiv o'yinlarning turlari:



- Online platformalar. Masalan, "Kahoot!", "Quizlet", "Socrative" kabi o'yin platformalari yordamida o'quvchilarni viktorinalar, testlar va boshqa interaktiv topshiriqlar orqali sinovdan o'tkazish mumkin.
- Simulyatsiyalar. Informatika fanida tarmoq simulyatsiyasi, ma'lumotlar bazasi yaratish, dastur tuzish va boshqa texnikalarni o'rgatishda turli simulyatorlardan foydalanish samarali.
- Programmash o'yinlari. "Scratch", "CodeCombat" kabi dasturlash o'yinlari orqali o'quvchilarga dasturlash tillarini o'rgatish mumkin.
- Puzzle o'yinlar. Mantiqiy o'yinlar va puzzlelar orqali algoritmik fikrlashni rivojlantirish.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya

Ilmiy yangiliklar va metodlar.

Informatika va axborot texnologiyalari fanida interaktiv o'yinlarni qo'llashning ilmiy yangiligi shundaki, bu metod o'quvchilarning amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. O'yinlar o'quvchilarga murakkab tushunchalarni osonlashtirib, o'rgatishga yordam beradi. Bunda o'yinlar nafaqat bilim olishni osonlashtiradi, balki darslarni yanada qiziqarli va interaktiv qilish imkonini beradi.

Informatika va axborot texnologiyalari faniga zamonaviy interaktiv o'yinlarni qo'llashda LearningApps.org platformasidan foydalanish samarali va qulay usul hisoblanadi. Ushbu platforma o'quvchilarga informatika fanidagi murakkab mavzularni o'rganishda interaktiv va qiziqarli usullarni taqdim etadi. LearningApps.org platformasi o'quvchilarning bilimini mustahkamlash, amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish va o'rganish jarayonini jonlantirish uchun moslashuvchan vositalar taqdim etadi.

LearningApps.org - bu o'quvchilarga turli interaktiv o'yinga asoslangan mashqlar yaratish, o'rganish va baholash imkoniyatini beruvchi onlayn platformadir. Platforma



yordamida o'qituvchilar va o'quvchilar o'quv materiallarini o'zlashtirish jarayonida o'yinlar va mashqlarni yaratish, o'zgartirish va baholash imkoniyatiga ega.

LearningApps.org platformasidan foydalanishning afzalliklari:

Moslashuvchan va interaktiv mashqlar yaratish. Platforma o'quvchilarga turli xil o'yinlar, viktorinalar, testlar, so'z boyligini o'rganish mashqlari, pazzllar va boshqa turli interaktiv topshiriqlar yaratishga imkon beradi.

Informatika va axborot texnologiyalari fanida o'quvchilarga murakkab tushunchalarni o'rgatishda qiziqarli va interaktiv materiallar yaratish mumkin.

O'quvchilarga real vaqtda baholash. Platforma orqali o'quvchilarning javoblari real vaqtda baholanadi, bu esa o'qituvchiga o'quvchilarning o'rganish jarayonini tezda kuzatib borish imkonini beradi.

Multimedia elementlari bilan ishlash.

Platformada audio, video, tasvirlar, grafikalar va boshqa multimedia materiallari bilan ishlash imkoniyatlari mavjud. Bu o'quvchilarning informatika va axborot texnologiyalari mavzularini o'rganish jarayonini vizual va ko'ngilochar qiladi.

O'quvchilarning motivatsiyasini oshirish.

Interaktiv o'yinlar va mashqlar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni bilim olishga ko'proq jalb qiladi.

O'yinlar orqali o'quvchilar yanada faol ishtirok etadilar va yangi ma'lumotlarni o'zlashtirishga qiziqish uyg'otiladi.

O'qituvchilar turli turdagi mashqlarni yaratishlari mumkin, masalan, to'g'ri/yo'q, tanlovli testlar, shakllar, so'z boyligi mashqlari va boshqalar.

Informatika va axborot texnologiyalari fanida o'quvchilarga dasturlash, algoritmlar, tizimlar, ma'lumotlar bazalari, va boshqa murakkab mavzularni o'rganishda qiziqarli interaktiv mashqlar yaratish mumkin.

LearningApps.org platformasidan foydalanish uchun misollar.

Dasturlash asoslarini o'rgatish.



O'qituvchi "drag-and-drop" usulida dasturlash kodlarini va funksiyalarni to'g'ri tartibda joylashtirishga asoslangan mashqlar yaratishi mumkin. Bu usul o'quvchilarga kodni tushunishni va dasturlashni o'rganishni osonlashtiradi.

Algoritmlar va ma'lumotlar tuzilmasi.

O'quvchilarga algoritmlar va ma'lumotlar tuzilmasini o'rgatishda interaktiv viktorinalar yoki algoritm yaratish mashqlari yaratish mumkin. Masalan, biror algoritmni to'g'ri tartibda qo'llash yoki turli algoritmlar orasidagi farqni tushunishga yordam beradigan mashqlar.

Tarmoq va internet xavfsizligi:

Platformada tarmoq xavfsizligi, internet xavfsizligi va boshqa informatika faniga oid mavzularda testlar yoki pazzl o'yinlarini yaratish orqali o'quvchilarga bu mavzularni o'rgatish mumkin.

Matematik masalalar va formulalar.

Informatikada matematika muhim rol o'ynaydi, shuning uchun o'quvchilarga matematik masalalarni yechishda interaktiv mashqlar yaratish mumkin. Misol uchun, formulalarni to'g'ri joylashtirish yoki masalalarni yechishda matematik amallarni tanlash.

Informatika va axborot texnologiyalari faniga zamonaviy interaktiv o'yinlarni qo'llashda Wordwall.net platformasidan foydalanish samarali va qulay vosita hisoblanadi. Wordwall.net - bu interaktiv o'yinlar va mashqlar yaratish uchun mo'ljallangan onlayn platforma bo'lib, o'quvchilarga turli xil o'yinlarni yaratish, ularga interaktiv tarzda ishtirok etish va o'rganish jarayonini qiziqarli qilish imkoniyatini beradi.

Wordwall.net – bu o'quvchilar va o'qituvchilar uchun interaktiv mashqlar yaratish, o'rganish va baholashni osonlashtiradigan vosita. Platforma yordamida turli xil o'yinlar va mashqlar yaratish mumkin, masalan, so'zlarni joylashtirish, viktorinalar, tanlovlar, pazzl o'yinlari va boshqalar. Informatika va axborot texnologiyalari fanida murakkab tushunchalarni o'rganishda, o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishda va



bilimlarini mustahkamlashda bu platforma juda samarali bo'ladi. Platformada o'qituvchilar 18 turdagi interaktiv mashqlar va o'yinlarni yaratishlari mumkin, masalan, so'z boyligi, to'g'ri/yo'q, viktorina, match (moslashtirish) va boshqalar. Bu o'yinlar orqali o'quvchilar bilimlarini qiziqarli tarzda mustahkamlashadi. Wordwall.net platformasidagi mashqlar va o'yinlar mobil qurilmalarda ham ishlaydi. O'quvchilar darsdan tashqari, o'z telefonlari yoki planshetlarida ham mashqlarni bajarishlari mumkin.

Interaktiv o'yinlar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi. O'yinlarni o'ynash orqali o'quvchilar bilimlarini qiziqarli va amaliy tarzda tekshirishadi. Bu, ayniqsa, informatika va axborot texnologiyalari darslarida samarali bo'ladi.

Wordwall.net platformasida mashqlarni vizual elementlar (tasvirlar, ranglar, animatsiyalar) bilan boyitish mumkin, bu o'quvchilarga mavzuni o'zlashtirishni osonlashtiradi va darsni yanada qiziqarli qiladi.

O'quvchilarning o'zlashtirish darajasi real vaqtda baholanadi, bu o'qituvchilarga o'quvchilarning bilimlarini tezda tahlil qilish va kerakli o'zgartirishlarni kiritish imkoniyatini beradi.

Wordwall.net platformasiga kirib, o'qituvchilar ro'yxatdan o'tishlari va hisob yaratishlari kerak. Bepul hisobda bir nechta o'yin va mashqlar yaratish mumkin. Wordwall.net platformasiga kirib, o'qituvchilar ro'yxatdan o'tishlari va hisob yaratishlari kerak. Bepul hisobda bir nechta o'yin va mashqlar yaratish mumkin. Mashqni yaratish jarayonida o'qituvchi savollarni va javoblarni kiritadi, tasvirlar, audio yoki video qo'shish imkoniyatlariga ega bo'ladi. Yaratilgan mashqlarni o'quvchilar bilan ulashish uchun ularga havola yoki QR-kod yuborishingiz mumkin. O'quvchilar ushbu havolani ochib, interaktiv mashqlarda ishtirok etishadi. O'quvchilar mashqlarni tugatgandan so'ng, o'qituvchi real vaqtda ularning natijalarini ko'rib chiqishi mumkin. Bu imkoniyat o'qituvchilarga o'quvchilarning bilimlarini baholashda yordam beradi.



Natijalar

Informatika va axborot texnologiyalari faniga zamonaviy interaktiv o'yinlarni qo'llashda Wordwall.net, LearningApps.org platformasidan foyalanish natijasida o'quvchilar dars jarayonlarida ko'nikmalarni mustahkamlash, yuqori motivatsiya, hamkorlikni rivojlantirish imkoniyalariga ega bo'lishadi.

- Interaktiv o'yinlar orqali o'quvchilarning informatika fanidagi nazariy va amaliy ko'nikmalari mustahkamlanadi.
- O'quvchilarni darsga jalb qilish va ularning o'zlashtirish jarayonini yaxshilash imkoniyatlari oshadi.
- Guruhlarda ishlash orqali o'quvchilar bir-biridan o'rganadi va fikr almashadi.

Muhokama

Informatika va axborot texnologiyalari faniga zamonaviy interaktiv o'yinlarni qo'llashda Wordwall.net va LearningApps.org platformalarining har biri o'zining afzalliklari va kamchiliklariga ega, shuning uchun ularning qaysi biri foydaliroq ekanligi, asosan, ta'lim jarayonining maqsadlari, o'quvchilarning ehtiyojlari va o'qituvchining ishlatish usuliga bog'liq bo'ladi. Quyida har ikkala platformaning afzalliklari, kamchiliklari va farqlari keltirilgan.

1. Wordwall.net platformasi:

Afzalliklari:

- Wordwall.net 18 turdagi interaktiv mashqlar va o'yinlar yaratishga imkon beradi, masalan, viktorina, match (moslashtirish), fill-in-the-blanks (bo'sh joylarni to'ldirish), so'rovnomalar va boshqalar. Bu platforma ko'p turdagi mashqlarni qo'llab-quvvatlaydi, bu esa o'quvchilarni turli yo'llar bilan o'rganishga undaydi.
- Wordwall.net mashqlari ko'proq vizual va ko'ngilochar bo'lib, rang-barang interfeys va tasvirlardan foydalanishga imkon beradi. Bu o'quvchilarning diqqatini jalb qilishga yordam beradi.



- Mashqlar o'quvchilar uchun qiziqarli va motivatsiya beruvchi bo'lishi mumkin. O'quvchilar o'z natijalarini ko'rib, raqobatlashish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

- Wordwall mashqlari mobil qurilmalarda ham ishlaydi, bu o'quvchilarga darsdan tashqari vaqtlarida ham mashqlarni bajarayotgan holda o'rganish imkonini beradi.

Kamchiliklari:

- Bepul versiyada cheklovlar. Wordwall.net platformasining bepul versiyasi cheklangan funktsiyalarni taqdim etadi, ya'ni faqat ma'lum sonli mashqlar yaratish mumkin. Ko'proq mashq yaratish uchun premium hisob kerak bo'ladi.

- Cheklangan integratsiya. Wordwall mashqlarini boshqa tizimlarga integratsiya qilishda ba'zi cheklovlar mavjud, masalan, o'quvchilar uchun natijalarni eksport qilish yoki to'liq hisobotlarni olishda.

2. LearningApps.org platformasi.

Afzalliklari:

- LearningApps.org turli xil mashqlar va o'yinlarni yaratish uchun ko'p imkoniyatlarni taqdim etadi. Bu platforma turli uslubdagi mashqlarni qo'llab-quvvatlaydi, masalan, so'zlarni tanlash, to'g'ri/yo'q variantlar, bo'sh joylarni to'ldirish, pazzllar, testlar va boshqalar.

- LearningApps.org o'quvchilar va o'qituvchilar uchun oddiy va qulay interfeysni taqdim etadi, bu esa o'yinlar va mashqlarni tez va oson yaratishga yordam beradi.

- Bepul hisobda ham ko'p funktsiyalarni ishlatish mumkin, bu esa platformani o'qituvchilar uchun qo'llashda qulay qiladi. Agar premium hisob kerak bo'lsa, unda imkoniyatlar yanada kengayadi.

- LearningApps.org global platforma bo'lib, ko'plab tillarda mavjud va boshqa ta'lim tizimlari yoki onlayn platformalar bilan integratsiyalashish imkoniyatlarini taqdim etadi.



Kamchiliklari:

- Vizuallikning pastligi. Wordwall.net bilan solishtirganda, LearningApps.org mashqlari ko‘proq oddiy va kamroq vizual jihatdan boyitilgan. Bu ba'zan o‘quvchilarning diqqatini uzoq vaqt davomida jalb qilishda qiyinchilik tug‘dirishi mumkin.

- Cheklangan mobil imkoniyatlar. LearningApps.org platformasida mobil qurilmalarda ishlash imkoniyatlari bor, lekin ba'zi mashqlarni yaratish va ishlatish jarayoni Wordwall.net bilan solishtirganda unchalik qulay bo‘lmasligi mumkin.

Wordwall.net va LearningApps.org platformalarining farqlari:

Jadval	Wordwall.net	LearningApps.org
Mashqlar va o‘yinlar turlari	18 ta turdagi o‘yin va mashqlar (viktorina, match, fill-in-the-blanks va boshqalar)	30 dan ortiq turdagi mashqlar (to‘g‘ri/yo‘q, pazzl, testlar va boshqalar)
Interfeys	Ko‘proq vizual va qiziqarli dizayn	Oddiy, ammo samarali interfeys
Mobil qo‘llab-quvvatlash	Ha, mobil qurilmalarda ishlaydi	Ha, lekin ba'zan kamroq qulay
Bepul foydalanish	Bepul versiya cheklangan, premium kerak	Bepul versiya ko‘p imkoniyatlar beradi
Integratsiya	Ba'zi cheklovlar mavjud	Yaxshi integratsiya imkoniyatlari
Yaratish osonligi	Yaratish jarayoni oddiy, lekin premium hisob talab qilishi mumkin	Oddiy va tez mashqlar yaratish imkoniyati



Jadval	Wordwall.net	LearningApps.org
Dars uchun moslashuvchanlik	Kengaytirilgan vizual imkoniyatlar	Ko'p turdagi mashqlar va o'yinlar yaratish imkoniyatlari

Xulosa

LearningApps.org platformasi informatika va axborot texnologiyalari fanida zamonaviy interaktiv o'yinlarni qo'llashda samarali vosita hisoblanadi. Bu platforma orqali o'qituvchilar o'quvchilarga murakkab mavzularni o'rganish uchun qiziqarli va interaktiv mashqlar yaratib, ularni yanada faol va samarali tarzda o'rganishga jalb qilishlari mumkin. Shuningdek, o'quvchilarning bilim darajasini real vaqtda baholash imkoniyati ham mavjud. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi.

Wordwall.net platformasi informatika va axborot texnologiyalari fanida zamonaviy interaktiv o'yinni qo'llashda juda samarali vosita bo'lishi mumkin. O'quvchilarni motivatsiya qilish, ularning bilimlarini sinash va samarali tarzda o'rganishni tashkil etishda bu platforma juda foydali. Interaktiv o'yinlar, mashqlar va viktorinalar o'quvchilarning bilimlarini qiziqarli va amaliy tarzda mustahkamlashga yordam beradi, shu bilan birga o'qituvchilarga o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini baholash imkoniyatini yaratadi.

Informatika va axborot texnologiyalari darslarida zamonaviy interaktiv o'yinlardan foydalanish o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali, qiziqarli va faol qilish imkonini beradi. Bu metod nafaqat o'quvchilarning bilimlarini oshiradi, balki ularni yangi texnologiyalarni amalda qo'llashga undaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. G'.Mirzaxonov. Axborot texnologiyalarining ta'limdagi roli. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi. Toshkent. 2020
2. N. Yusupov. Pedagogik texnologiyalar va innovatsiyalar. "O'zbekiston" nashriyoti. Toshkent. 2019.



3. X.Murodov. *Informatika va axborot texnologiyalari o'qitish metodikasi*. X. Murodov. "Fan va texnologiya" nashriyoti. Toshkent.2021
4. И.А.Иванова. Интерактивные технологии в обучении: опыт и перспективы.Высшая школа. Москва.2020.
5. С.С.Орлов. Информационные технологии в образовании. ЛКИ. Санкт-Петербург.2018.
6. В.А.Петров. Модели и методы использования информационных технологий в школьном. обучении. Просвещение. Москва.2019.
- 7.Н.М. Karmakar.The Role of Technology in the Future of Education: Proceedings of the 2015 International Conference on Educational Technologies. Springer. Berlin, Germany. 2015.
- 8.Buriyeva, F. (2024). Shawkat Rahman's Translation Skills. *Miasto Przyszłości*, 55, 522-524.
- 9.Buriyeva, F., & Jasmina, I. (2024). Ikkinchi Jahon Urushi Davri O'zbek Adabiyotini Tahlil Qilish. *Miasto Przyszłości*, 55, 225-229.
- 10.Buriyeva, F., & Narzulloyeva, P. (2024). MUHAMMAD ALI SHE'RIYATIDA TARIXNING POETIK TALQINI. *Analytical Journal of Education and Development*, 4(12), 164-167.
- 11.Buriyeva, F. (2024). THE GRADUAL DEVELOPMENT OF LITERARY TRADITION AND INNOVATION IN POETRY (From the Post-1960s Period). *American Journal of Philological Sciences*, 4(11), 86-89.
- 12.Buriyeva, F. (2024). Zamonaviy She'riyatda Diniy-Tasavvufiy Mavzu Va Timsollar An'anaviyligi. *Miasto Przyszłości*, 53, 1347-1350.
- 13.BURIYEVA, F. (2024). FAXRIYOR IJODIY OLAMI: INDIVIDUAL USLUB VA POETIK MAHORATNING SHAKLLANISH TADRIJI. *News of the NUUz*, 1(1.6. 1), 303-305.